MINISTERSTWO SPRAW ZAGRANICZNYCH

DEPARTAMENT POLITYCZNO-EKONOMICZNY

WYDZIAŁ PRASOWY

Nr. 58

Warszawa dn. 20 lutego 28 r.

Przegląd Prasy Z.S.R.R. i emigracji rosyjskiej

TREŚĆ:

PRZEGLAD PRASY Z.S.R.R. I EMIGRACJI ROSYJSKIEJ.

PRZEGLAD PRASY Z.S.R.R. I EMIGRACJI ROSYJSKIEJ.

Nr.53. Warszawa, dnia 20.lutego 1928 r.

POLITYKA ZAGRANICZNA Z.S.R.R. I STOSUNEK DO ZAGADNIEŃ MIEDZYNARODOWYCH.

Z.S.R.R. A LITWA.

PRAWDA z 16/2. Współpracownik Tassa uzyskał wywiad u posła litewskiego w Z.S.R.R. Bautruszajtisa z okazji 10-lecia niepodległości Litwy. Poseł oznajmił, iż Litwa obchodzi dzisiaj 10-ą rocznicę swej niepodległości, proklamowaną w Wilnie 16.lutego 1918 r. przez Tarybę. Po przedstawieniu pracy narodu litewskiego nad odbudową państwa poseł litewski poruszył stosunek Litwy do ZSRR. Stwierdził on, iż stosunki między dwoma państwami po podpisaniu traktatu pokojowego odznaczały się zawsze tendencjami pokojowemi opartemi na wzajemnych interesach i wzajemnej przyjaźni. Najcenniejszym momentem w dobrych stosunkach sąsiedzkich sowiecko-litewskich jest dla Litwy to niewzruszone stanowisko ZSRR. w polityce, iż niepodległość Litwy jest rzeczą niezbędną dla równowagi w Europie wschodniej i że jest ona jednym z warunków pokoju. Pragnienie ZSRR. widzieć zawsze naród litewski wolnym w jego granicach narodowych, było niejednokrotnie wyrażone i potwierdzone w aktach międzynarodowych ZSRR., co niezawodnie odegrało rolę nie drugorzędną w niepodległości Litwy.

IBIDEM. TASS z Paryża podaje streszczenie głosów prasy francuskiej, a mianowicie: L'Oeuvre, L'EreNouvelle, Gaulois, Avenir, Petit Journal, i Biuletin Quotidien o sytuacji wytworzonej przez ostatnią notę polską do Litwy. Wszystkie te głosy "Prawda" zamieszcza p.n. "Prasa francuska rzuca gromy na nieposłuszną Litwę".

Z.S.R.R. A NIEMCY.

PRAWDA z 17/2.pisząc o kryzysie rządowym w Niemczech, podkreśla, iż powstał on wskutek walki niemieckiej partji ludowej z nacjonalistami centrowcami. Dwiet ostatnie partje szły zawsze ręka w rękę, szczególnie w sprawie ustawy szkolnej, wypracowanej przez ministra nacjonalistę Keudela. Taką jednomyślność tych dwóch partyj w sprawie szkolnej "Prawda" tłumaczy koniecznością wysunięcia jakiegoś ideowego hasła, zdolnego pociągnąć średnie i drobnomieszczańskie masy i zmusić je do zapomnienia o "drobiazgach życia codziennego". Takiem właśnie hasłem dla obu partyj jest klerykalizacja szkoły i oddanie wychowania dorastającego pokolenia w ręce kleru.

Wystąpienie Wirtha przeciwko rzekomo klasowym hasłom lewego skrzydła Centrum, oraz jednomyślność leaderów Cebtrum z leaderami Centów nacjonalistów pozwala przypuszczać, iż sojusz ten będzie długotrwały.

Socjal-demokraci spodziewają się przesunięcia w lewo i liczą na rząd "wielkiej koalicji" w tem przeświadczeniu, iż Stresemann nie zdoła przyjść do porozumienia z Francją bez rządu "lewicowego" w Niemczech. "Prawda" czyni wyrzuty socjal-demokratom, że nie

skorzystali z zamieszek w obozie burżuazji i nie wystąpili w obronie mas pracujących, a pozostali nadal w "lojalnej opozycji", pomagając w przeprowadzeniu budżetu uciążliwego dla mas ludowych w Niemczech. Tylko niemiecka partja komunistyczna - pisze "Prawda" przeciwstawiła się lokajskiej polityce socjal-demokratów, wzywając masy pracujące do zniszczenia państwa kapitalistycznego.

Z.S.R.R. A STANY ZJEDNOCZONE.

PRAWDA z 16/2. Tass z New-Yorku donosi, iż "North American Newpaper Alliance" opublikowała wywiad z Fordem, w którym to wywiadzie Ford nastaje na uznanie ZSRR. przez Stany Zjednoczone, przepowiadając, iż Związek Sowiecki stanie się jednym z największych rynków świata.

IBIDEM omawiając wywiad z Fordem pisze, iż nie oznacza to bynajmniej zmiany uczuć miljarderów amerykańskich w stosunku do ZSRR. lecz - przesunięcie w dziedzinie zainteresowania ekonomicznego kapitału amerykańskiego rynkiem sowieckim. Ford wypowiedział się publicznie za uznaniem ZSRR. pod wpływem panującej represji gospodarczej w Stanach Zjednoczonych. Ford specjalnie interesuje się rynkiem sowieckim, albowiem przemysł automobilowy w Stanach Zjedn. przeżywa obecnie kryzys. Liczba automobilów wynosi dzisiaj przeszło 25 milj., tj. mniejwięcej tyle, ile jest rodzin.
Pomiędzy wystąpieniem Forda za umową Standard Oil Comp. of New York z Sowieckim Syndykatem naftowym, "Prawda" widzi pewne junctim. Jest ona zdania, iż potrzeba nowych rynków dla przemysłu amerykańskiego doprowadzi w końcu do zwycięstwa zdrowego rozsądku kół przemysłowych nad uporem krótkowzrocznych polityków.

Z.S.R.R. A JAPONJA.

PRAWDA z 16/2.Kor. Tassa z Tokio donosi za Agencją Simbun Rengo o publ.sprawozdaniu wicehr. Goto z jego pobytu w Rosji Sowieck. Goto mówił o sukcesach nowej polityki ekonomicznej ZSRR. i o nadzwyczajnej pracy przywódców ZSRR. nad odbudową gospodarstwa narodowego. "Przywódcy Związku sowieckiego - mówił Goto - oświadczyli mi, że Komintern i rząd sowiecki to nie jest jedno i to samo, że rząd sowiecki nie pozwolił sobie nigdy na prowadzenie propagandy komunistycznej w obcych państwach, i że Leitmotivem polityki sowieckiej jest pokój w przeciwstawieniu do zaborczości imperjalizmu". Dalej Goto podkreślił, że w interesie pokoju międzynarodowego leży, by Z.S.R.R. zajął pełnoprawne miejsce w rodzinie narodów i że Japonja specjalnie jest tem zainteresowana, ponieważ dąży ona do pokojowego rozwoju Dalekiego Wschodu. W końcu Goto oznajmił, iż poświęcił się on dla rozwinięcia przyjaźni sowiecko-japońskiej, by móc w ten sposób współdziałać w utrwaleniu współpracy międzynarodowej, a nie ustanowienia równowagi sił, do czego dawniej dążono.

Z.S.R.R. A POLSKA.

IZWIESTJE z 12/2. Tass z Warszawy przesyła streszczenie artykułu "Głosu Prawdy" w spr. wzajemnych stosunków polsko-niemieckich, napisanego w związku z art.Rheinbabena, który poruszył kwestję konieczności zmiany wschodnich granic Niemiec. Streszczenia art. "Głosu Prawdy" Izwiestja podały pod sensacyjnym nagłówkiem: "Polski organ oficjalny grozi niem.obywatelom w Polsce nowemi represjami.".
PRAWDA z 17/2.Tass donosi z Warszawy, iż Fiłosofow, red. "Za svobodu" poruszył sprawę "złagodzenia dalszego losu" zabójcy Wojkowa, proponując ros.kolonji emigrantów zwrócenie się w tej sprawie z kolektywną prośbą do Prezydenta Rzplitej Polskiej

3. ŻYCIE PARTYJNE.

OBRADY MIĘDZYNARODÓWKI KOMUNISTYCZNEJ

"IZWIESTJA CIK ZSSR" z dn. 15/II donosi, że liczni mówcy wzięli udział w dyskusji, wywołanej przez referat p.Bucharyna "O opozycji w sowieckiej partji komunistycznej i międzynarodówce komunistycznej" podczas obrad plenum komitetu wykonawczego tej międzynarodówki w Moskwie. Następnie przeszedł komitet wykonawczy do omawiania referatu p.Ember-Draux: "O związkach zawodowych".

IBIDEM podaje, iż plenum komitetu wykonawczego międzynarodówki otrzymało depeszę od komitetu centralnego komunistycznej partji bolszewików Ukrainy z Charkowa. W depeszy tej wita K.C. ukraińskiej partji komunistycznej plenum, oświadczając, że powinno plenum to dać ocenę zwróconej przeciwko opozycji "trockistów" akcji sowieckiej partji komunistycznej. Opozycja usiłowała, zdaniem C.K. ukraińskiej partji komunistycznej, złamać jedność szeregów partji, zaszczepić partji ideologję mieńszewicką i obalić leninizm. Ukraińska partja komunistyczna nie dopuściła opozycji do zwycięstwa w swych szeregach i sądzi, że plenum komitetu wykonawczego międzynarodówki nie dopuści akcji opozycji w sekcjach zagranicznych międzynarodówki. Zagraniczna partja komunistyczna jest pewna tego, iż wszystkie partje komunistyczne dadzą należytą odprawę kontr-rewolucyjnym wpływom "trockizmu" międzynarodowego i ustalą wytyczne działania partji komunistycznych Chin, Anglji, Francji i krajów kolonjalnych. C.K. ukraińskiej partji komunistycznej jest również pewny tego, iż międzynarodówka komunistyczna zastosuje bezwględne środki represyjne w stosunku do "zdradzieckich ugrupowań nacjonalistycznych", które podkopują jedność komunistycznej partji Ukrainy zachodniej i sprzyjają "faszyzmowi polskiemu". W końcu depeszy zawarte jest oświadczenie, iż klasa robotnicza USRR pod wodzą międzynarodówki dążyć będzie nadal do zwycięstwa proletarjatu światowego.

DYMISJA PREZESA C.K.W. REPUBLIKI TATARSKIEJ

"IZWIESTJA CIK ZSSR" z dn. 14/II podaje, iż IV sesja C.K.W. sowietów autonomicznej republiki tatarskiej w Kazaniu pozbawiła na wniosek frakcji komunistycznej C.K.W. prezesa rady komisarzy ludowych republiki tatarskiej Szajmardarowa posiadanej godności. Decyzja ta zapadła wskutek wykluczenia Szajmadranowa z partji wobec przynależności jego do opozycji. Na stanowisko prezesa rady komisarzy ludowych republiki tatarskiej mianowany został prezes związku spółdzielczego w tej republice Ismajew.

4. SPRAWY NARODOWSCIOWE.

KOLONIZACJA ŻYDOWSKA NA DALEKIM WSCHODZIE

"RUL" z dn. 14/2/Berlin, pismo demokratyczne/ potwierdza wiadomości o zaniechaniu dalszej żydowskiej akcji kolonizacyjnej na Krymie. Rząd sowiecki uchwalił rozpocząć kolonizację żydowską w okręgu Birobidżańskim na Dalekim Wschodzie, lecz organizacja żydowska"Djoint", która finansowała akcję kolonizacyjną na Krymie, odmówiła stanowczo sfinansowania tej akcji na Dalekim Wschodzie rosyjskim.

5. ŻYCIE GOSPODARCZE.

UMOWA Z TOWARZYSTWEM "UNION"

"RUL" z dn. 14/2 /Berlin, pismo demokratyczne/ donosi, że system monopolu handlu zewnętrznego w ZSRR doznał poważnego wyłomu w postaci umowy, zawartej pomiędzy komisarjatem ludowym handlu a towarzystwem niemieckim "Union". Umowa nadaje temu towarzystwu wyłączne prawo sprzedaży poza granicami ZSRR i eksportu z ZSRR masła, jaj, drobiu oraz niektórych innych artykułów spożywczych. Termin umowy opiewa na trzy lata. Zawarcie jej zostało uwarunkowane przez udzielenie rządowi sowieckiemu przez wspomnianą firmę kredytów w wysokości 450 tysięcy funtów szterlingów.

LIKWIDACJA TOWARZYSTWA "RADJOPEREDACZA"

Prasa sowiecka omawia szeroko likwidację towarzystwa akcyjnego "Radjoperedacza", które posiadało monopol organizacji audycji radjowych w ZSRR.

"IZWIESTJA CIK ZSSR" z dn. 14/2 donosi, że w swoim czasie utworzenie tego towarzystwa miało na celu zjednoczenie całej pracy nad radjo-stacją ZSRR w jednych rękach. Towarzystwo posiadało monopol organizacji audycji radjowych, budowy i eksploatacji radjo-stacji oraz sprzedaży sprzętu radjo-technicznego. Od pierwszych chwil swego istnienia towarzystwo "Radjoperedacza" wykazało jednak szereg uchybień organizacyjnych, które doprowadziły do szeregu poważnych braków w pracy towarzystwa. Wobec tego, iż niektórzy akcjonarjusze towarzystwa byli jednocześnie właścicielami przedsiębiorstw przemysłowych, które wykonywały zamówienia na sprzęt radjo-techniczny dla towarzystwa, otrzymały te przedsiębiorstwa wygórowane zamówienia i wykonały szereg towarów zbytecznych, których zużytkowanie natrafiło na szereg trudności. W dziedzinie sprzedaży sprzętu radjo-technicznego towarzystwo "Radjoperedacza" osiągnęło jedynie wygórowania cen na sprzęt radjo-techniczny w ZSRR oraz poniosło szereg poważnych strat na nieudałych operacjach handlowych. Pismo wylicza szereg innych braków, które, razem wzięte spowodowały decyzję o likwidacji towarzystwa. Po przeprowadzeniu rewizji całokształtu działalności towarzystwa przez kolegjum komisarjatu ludowego inspekcji robotniczo-włościańskiej, uznało kolegjum to, iż całą pracę towarzystwa cechowały brak planowości i zmysłu organizacyjnego. Wobec tego zwróciło się kolegjum komisarjatu ludowego inspekcji robotniczo-włościańskiej do rady pracy i obrony państwa z prośbą o likwidację towarzystwa oraz utworzenia specjalnej ajencji, na wzór sowieckiej ajencji telegraficznej "Tass", która zająć się ma wyłącznie sprawą organizacji audycyj radjowych. Rada pracy i obrony oraz komisarjat ludowy handlu uznały konieczność likwidacji towarzystwa i utworzyły komisję likwidacyjną. Radjo-stacja w Leningradzie została przekazana sowietowi obwodowemu. Kapitały, wpłacone przez akcjonarjuszów towarzystwa, nie zostały tym akcjonarjuszom zwrócone. Obowiązek reorganizacji przemysłu radjo-technicznego został nałożony na najwyższą radę gospodarstwa krajowego. Polecenie przeprowadzenia prac, związanych z likwidacją towarzystwa, otrzymał p.Rojzeman.

9. SPRAWY KOSCIELNE.

LIST OTWARTY OFICEROW ROSYJSKICH DO METROPOLITY EULOGJUSZA

"NOWOJE WREMIA" z dn. 7/II /Białogród, pismo monarchistyczne zwolenników w.ks. Mikołaja Mikołajewicza/ ogłasza list otwarty 107 zamieszkałych we Francji byłych oficerów armji rosyjskiej do metropolity prawosławnego Eulogjusza. List zawiera potępienie stosunku metropolity do stanowiska, które zajął zwierzchnik rosyjskiej cerkwi prawosławnej w ZSRR metropolita Sergjusz względem rządu ZSRR, oraz prośbę o wyjaśnienie, na jakich podstawach oparta jest działalność kościelna metropolity Eulogjusza w Europie zachodniej. Pismo ogłasza również odpowiedź metropolity, którem kancelarja zawiadomiła osoby, podpisane pod listem otwartym, iż działalność metropolity oparta jest na prawosławnym prawie kanonicznym.

"WOZROŻDENJE" z dn. 10/II /Paryż, pismo o kierunku umiarkowano-monarchistycznym pod redakcją p.p.Gukasowa, Siemionowa i Lwowa/ donosi, iż liczba osób, które dołączyły swe podpisy do powyższego listu otwartego b.oficerów armji rosyjskiej do metropolity Eulogjusza wzrosła do 220. Wśród podpisanych znajduje się generał b. armji kozackiej Krasnow, autor powieści "Od orła cesarskiego do sztandaru czerwonego".

10. NOTATKI I INFORMACJE.

ZMIANY W RZADZIE ZSRR

"SIEGODNIA WIECZEROM" z dn. 16/II /Ryga, pismo demokratyczne/ donosi, że komunista łotyski Stuczka otrzymał nominację na stanowisko zastępcy komisarza ludowego sprawiedliwości ZSRR.

Ponieważ tego rodzaju stanowisko w ZSRR nie istnieje, chodzi prawdopodobnie o nominację p.Stuczki na stanowisko zastępcy komisarza ludowego sprawiedliwości RSFSR.

SPRAWA ANNY SZCZEPICHINOWEJ

"RUL" z dn. 14/II /Berlin, pismo demokratyczne/ donosi z Paryża, iż francuskie ministerstwo spraw wewnętrznych ogłosiło decyzję o wydaleniu emigrantki rosyjskiej Anny Szczepichinowej, która dokonała w roku ubiegłym zamachu na życie urzędnika konsulatu generalnego ZSRR w Paryżu Fomina, z granic Francji. Decyzja ta zapadła wskutek żądania ambasady sowieckiej w Paryżu, która zwróciła się w tej sprawie do francuskiego ministerstwa spraw zagranicznych. Obrońcy Szczepichinowej podczas jej procesu w sądzie francuskim zwrócili się do Ligi obrony praw człowieka i obywatela, prosząc Ligę tą o zwrócenie się do władz z petycją o odwołanie powyższej decyzji.